

Det kongelige danske geografiske Selskab.

I det tredje Møde Vinteren 1889—90 holdt Kommandør *O. Irminge* Foredrag om Stanleys Expedition.

I det fjerde Møde holdt Pastor *P. A. Holm* fra Gamtofte Foredrag over Færøerne.

I det femte Møde meddelte Major, Civilingeniør

Carl Gamborg Rejseminder fra et elleveaarigt Ophold i Deli paa Sumatra.

I det sjette Møde holdt kand. polit. *C. Hall* Foredrag over Bjærgbestigninger, særlig i Norge, hvorpaa Kommandør *O. Irminge* gav nogle Meddelelser om den tyske Emin Pascha Undsætningsexpedition under Dr. Peters.

Fra Islands indre Højland.

En Rejseberetning fra Sommeren 1889,

ved *Th. Thoroddsen*, Adjunkt i Reykjavik.

(Hermed et Kaart).

Ingen Del af Islands indre Højland har hidtil været saa lidet kjendt som Omegnen af de saakaldte Fiskivötn eller Veidivötn i Ubygderne NE. for Hekla. Disse Fjældsøer have rigtignok meget længe været kjendte af Bønderne i de nærmeste Bygder, og ofte have nogle Beboere af Herredet „Land“ vestfor Hekla eller fra Skaptartungá NE. for Mýrdalsjökull draget derop og opholdt sig dér i nogen Tid for at drive en meget indbringende Forellefangst, men denne Søgruppe er aldrig bleven undersøgt af nogen Videnskabsmand, og i Literaturen findes der næsten ingen Oplysninger om disse Egne, som ere blevne aflagte paa Kaartet efter nogle Oplysninger, som Björn Gunnlaugsson har faaet hos Bønderne i Skaptartungá, men han selv fik aldrig Lejlighed til at rejse derop. Ørknerne mellem Fiskivötn og Vatnajökull have hidtil været aldeles ukjendte ogsaa for dem, der drive Forellefangst ved Fiskivötn. Den fuldstændige Mangel paa Græs gjør det nemlig umuligt uden en kostbar Udrustning af Heste, Hø o. s. v. at trænge ind i disse Egne, hvor der i Lavningerne mellem de græsløse, takkede Tuffjælde ikke findes andet end Lava og Flyvesand. De tre store Jøkeelve Tungná, Skaptá og Hverfisfjót skulde efter Kaartet udspringe omtrent paa samme Sted fra Randen af Vatnajökull, men man vidste ikke med Sikkerhed, om disse Floders Kilder nogensinde vare blevne besøgte. Den største Sø blandt Fiskivötn, der paa Gunnlaugssons Kaart fører Navnet Stórisjór, var blandt Almuen indhyllet i et fabelagtigt og romantisk Skjær, Forellefangerne havde aldrig

kunnet finde den, og just derfor troede man, at den var omgivet af frodige Græsgange, hvor de fredløse Fjældboere havde Tilhold med deres utallige Faareflokke. Disse fabelagtige Væsner have nemlig efter Folketroen den overnaturlige Ævne at kunne tilhulle deres Bygder i Taage, naar en næsvis Rejsende er altfor nærgaaende. Det var derfor ret interessant at faa at vide, om denne Sø virkelig existerede, eller om den kun fra Folkesagnene var bleven anført paa Kaartet.

I Sommeren 1888 havde jeg fra Búrfell og andre Fjælde i Nærheden af Bygden set de store Lavastrømme og Sandstrækninger, der østfor Thjórsá strække sig op imod det Indre. Skjønt disse Lavaer mange Steder ere blevne dækkede med Grus og Flyvesand og i Bygden med tykt Jordsmon, kunne de dog forfølges helt ned til Kysten. Efter Hældningsforholdene kunne disse Lavastrømme umulig stamme fra Hekla eller de omliggende Kratere, men maa derimod skyldes Udbrud af store, ukjendte Vulkaner i det Indre. Man antog ikke, at der fandtes Vulkaner ved Fiskivötn, og man tænkte sig disse Egne dækkede med Grus og løse Masser i Lighed med saa mange andre Dele af Islands indre Højland. Her var der altsaa et interessant geologisk Problem at løse, især da man maaske kunde vente at finde en Forbindelse mellem Sydlandets og Nordlandets Vulkaner, Fjældene sydfor Tungná, mellem denne og Skaptá, vare ogsaa helt ukjendte, og den nordlige Del af Torfajökull, hvis mange varme Kilder allerede omtales af Eggert Olafsson, var aldrig bleven besøgt af nogen Videnskabsmand. Jeg bestemte

*